

ET

ET

ET

EUROOPA KOMISJON

Brüssel 4.6.2010
KOM(2010)292 lõplik

**ARUANNE EUROOPA VÄÄRTPABERIKOMITEELE JA EUROOPA
PARLAMENDILE**

**rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite ja kolmandate riikide üldtunnustatud
raamatupidamispõhimõtete lähendamise kohta**

SEK(2010)681 final

ARUANNE EUROOPA VÄÄRTPABERIKOMITEELE JA EUROOPA PARLAMENDILE

rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite ja kolmandate riikide üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete lähendamise kohta

1. SISSEJUHATUS JA ÕIGUSLIK ALUS

Mis tahes ELi liikmesriigi reguleeritud turul börsinimekirja kantud ettevõtjad peavad alates 1. jaanuarist 2005 kasutama oma konsolideeritud finantsaruannete koostamisel rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid ELis vastuvõetud kujul.¹ Nõuet esitada finantsaruanded rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) või nende standarditega samaväärsete kolmandate riikide üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete alusel laiendati prospektimäärusega² ja läbipaistvuse direktiiviga³ ELis väärtpaberite avalikke pakkumisi tegevatele kolmandate riikide emitentidele ja ELi reguleeritud turul kaubeldavate väärtpaberite emitentidele.

Komisjon kehtestas 2007. aasta detsembris üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete samaväärsuse kindlaksmääramise mehhanismi⁴. 2008. aasta detsembris võttis komisjon vastu otsuse⁵ ja määruse,⁶ millega tunnistati rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega samaväärseteks USA ja Jaapani üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtted ning nõustus ELis ajutiselt kuni 31. detsembrini 2011 aktsepteerima Hiina, Kanada, India ja Lõuna-Korea üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete alusel koostatud finantsaruandeid.

Seoses sellega peab Euroopa Komisjon ELi õigusaktide⁷ kohaselt regulaarselt teavitama Euroopa väärtpaberikomiteed ja Euroopa Parlamenti edusammudest, mida need riigid oma vastavate töökavadega on teinud.

Esimeses, 2007. aasta juulis avaldatud aruandes esitas komisjon ülevaate teatavate kolmandate riikide ametiasutuste kavandatud töökavadest nende üldtunnustatud

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1606/2002 (edaspidi „rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite määrus”).

² Komisjoni 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 809/2004 (edaspidi „prospektimäärus”). Selle määrusega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/71/EÜ (edaspidi „prospektide direktiiv”).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/109/EÜ (edaspidi „läbipaistvuse direktiiv”).

⁴ Komisjoni määrus (EÜ) nr 1569/2007, 21. detsember 2007, millega kehtestatakse kolmandate riikide väärtpaberiemitentide kohaldatavate raamatupidamisstandardite samaväärsuse kindlaksmääramise mehhanism Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2003/71/EÜ ja 2004/109/EÜ alusel (edaspidi „samaväärsuse kindlaksmääramise mehhanismi määrus”).

⁵ Komisjoni otsus 2008/961/EÜ, 12. detsember 2008, teatavate kolmanda riigi raamatupidamisstandardite ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kasutamise kohta konsolideeritud raamatupidamisaruannete koostamisel kolmandate riikide väärtpaberiemitentide poolt; ELT L 340, 19.12.2008, lk 112.

⁶ Komisjoni määrus (EÜ) nr 1289/2008, 12. detsember 2008, millega muudetakse määruse (EÜ) nr 809/2004 (millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/71/EÜ) prospekte ja reklaami käsitlevaid sätteid; ELT L 340, 19.12.2008, lk 17.

⁷ Komisjoni 4. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1787/2006 ja komisjoni 4. detsembri 2006. aasta otsus (EÜ) nr 2006/891 (edaspidi „läbipaistvuse direktiivi kohane otsus”).

raamatupidamispõhimõtete ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite lähendamiseks⁸. 2008. aasta aprillis avaldatud teises aruandes uuris komisjon, milliseid edusamme olid kolmandad riigid tegelikult teinud esiteks oma lähendamisprogrammide osas ja teiseks selles suunas, et kaotada vastavusseviimise nõudeid sisaldavad mis tahes eeskirjad, mida kohaldatakse nende kolmandate riikide jurisdiktsioonides börsinimekirjadesse kantud ühenduse emitentide suhtes.

Käesolevas aruandes annab komisjon ajakohastatud teavet nende riikide jõupingutuste kohta rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele üleminekul. Seda tehes palus komisjon Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komiteel (CESR) anda ajakohastatud ülevaade arengutest rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele üleminekul riikides, kellele EL võimaldas hiljuti üleminekuperioodi (Hiina, Kanada, India ja Lõuna-Korea), kasutades selleks näiteks kolmandate riikide asjaomastelt järelevalveasutustelt saadud avalikku või kirjalikku teavet. Kätesaadavate aruannete alusel tuli erilist tähelepanu pöörata rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele põhimõtteliselt lähendatud Hiina ettevõtjate raamatupidamisstandardite praktilisele kohaldamisele.

Lisaks antakse käesolevas aruandes ülevaade viimastest arengutest riikides, mille raamatupidamispõhimõtteid peetakse samaväärseteks, näiteks USAs ja Jaapanis, ning samuti arengutest mitmes teises arenenud majandusega piirkonnas, näiteks Argentinas, Brasiilias, Mehhikos, Venemaal ja Taiwanis. Mitmed jurisdiktsioonid, nagu näiteks Austraalia, Hongkong, Uus-Meremaa, Singapur ja Lõuna-Aafrika, on rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid juba täiel määral vastu võtnud või rakendanud ning seepärast ei pea Euroopa Komisjon tegema otsust nende riikide raamatupidamispõhimõtete samaväärsuse kohta.

2. ARENGUD RIIKIDES, MILLE ÜLDTUNNUSTATUD RAAMATUPIDAMISPÕHIMÕTTED ON TUNNISTATUD SAMAVÄÄRSETEKS

Komisjon võttis 12. detsembril 2008 vastu otsuse⁹ ja määruse¹⁰, milles sätestati, et USA ja Jaapani üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtted on ühenduses kasutamiseks samaväärsed rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega. Käesolevas osas antakse avalikult kättesaadava teabe põhjal ülevaade neis riikides aastatel 2008–2009 aset leidnud arengutest.

USA

Lähendamine

2006. aastal sõlmisid USA raamatupidamisstandardite nõukogu (*Financial Accounting Standards Board* – FASB) ja Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu (*International Accounting Standards Board* – IASB) vastastikuse mõistmise memorandumi, milles kinnitati veel kord nende eesmärki lähendada omavahel USA üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtted ja rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid ning visandati selleks töökava. CESR kinnitas, et mõlemad nõukogud on käsitletud peamisi erinevusi, mille CESR 2005. aastal komisjonile antud nõuannetes välja tõi. Mitmed küsimused (sealhulgas äriühendusi käsitlev lähendatud standard) on lahendatud, kuid teiste käsitlemine on veel pooleli ning nende puhul jääb tähtajaks 2011. aasta.

⁸ Komisjoni 6. juuli 2007. aasta aruanne KOM(2007) 405 (lõplik).

⁹ Komisjoni 12. detsembri 2008. aasta otsus 2008/961/EÜ; ELT L 340, 19.12.2008, lk 112.

¹⁰ Komisjoni 12. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1289/2008; ELT L 340, 19.12.2008, lk 17.

Poliitilisel tasandil kinnitati G20 järeldestes pühendumust rahvusvaheliste lahenduste leidmisele ja seda ka raamatupidamisvaldkonnas. Need kohustused tuleb vormida konkreetseteks poliitilisteks otsusteks ning praktilist tööd lähendamise suunas tuleks kiirendada, jättes samas eesmärgiks saavutada kõrgetasemeline finantsaruandlus. 2009. aasta aprillis ajakohastasid IASB ja FASB oma tegevuskavu, võttes arvesse finantskriisi tõttu esile kerkinud küsimusi. Standardite kehtestamisel keskendutakse nüüd lähendamise asemel mõnevõrra rohkem kiireloomulisematele kriisiga seotud küsimustele, mis on kaasa toonud mõningase viivituse üldises lähenemisprotsessis. Eelkõige põhjustasid asjakohase standardiga IAS 39 võrreldes täiendavat lahknevust USA sättes müügivalmis võlainstrumentide väärtuse languse valdkonnas, mida muudeti kiiresti kriisi tõttu. IASB ja FASB on sellest alates tegelenud oma vastavate finantsinstrumente käsitlevate raamatupidamisstandardite läbivaatamisega ja peaksid leidma lähendamist võimaldava lähenemisviisi, mis ei sea siiski ohtu finantsaruandluse kvaliteeti.

Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite võimalik vastuvõtmine

USA väärtipaber- ja börsikomisjon (*Securities and Exchange Commission – SEC*) esitas 2008. aasta oktoobris avalikuks konsulteerimiseks rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditele ülemineku teekaardi ettepaneku. Mitmeid vahe-eesmärke sisaldava kavandatud teekaardi kohaselt otsustab SEC 2011. aastal, kas rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid 2014. aastal vastu võtta. Märkuste esitamise tähtaega pikendati 19. veebruarilt 20. aprillini 2009.

2010. aasta veebruaris kiitis SEC ühehäälselt heaks uue ajakava, mille kohaselt saab avalik-õiguslikelt USA ettevõtjatelt nõuda rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kasutamist kõige varem 2015. aastal. SECi meetmega kutsutaks üles rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid põhjalikumalt uurima ja otsustama 2011. aastal, kas muuta nende standardite kasutamine kohustuslikuks.

Kuigi esialgse teekaardi kohaselt oleks teatavatel USA ettevõtjatel lubatud kasutada rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid 2014. aastal, teatas SEC 2010. aasta veebruaris, et varasemat kasutuselevõttu lubavat võimalust ei rakendata. SEC võib seda otsust hiljem muuta. Lisaks märgiti SECi avalduses, et ta ei välista võimalust, et tulevikus võivad USA emitendid valida, kas kasutada rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid või USA üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtteid.

Euroopa Komisjon peab oluliseks, et USA SEC langetaks 2011. aastal võimalikult kiiresti positiivse otsuse rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite vastuvõtmise kohta. Kui puudub selgesõnaline kohustus, et USA siseriiklikud emitendid peaksid liikuma rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kasutuselevõtu suunas, võib kahtluse alla sattuda nii rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite süsteem kui ka seda mittekasutatavate riikide osalemine rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite sihtasutuse juhtimisstruktuuris.

Vastavusseviimise nõue

2007. aasta novembris otsustas SEC loobuda nõudest viia välismaiste emitentide finantsaruanded vastavusse USA üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtetega nende emitentide puhul, kes esitavad oma aruandeid IASB poolt vastu võetud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditele tuginedes. SECi otsus sisaldas üleminekuerandit neile ELi emitentidele, kes kasutasid riskimaandamise arvestuses ELi erandit [*standardist IAS 39*]. See üleminekusäte kaotas kehtivuse 2009. aasta novembris.

Jaapan

Lähendamine

Pärast ELi 2008. aasta samaväärsuse otsust jätkasid Jaapani ametiasutused tööd üldtunnustatud raamatupidamis põhimõtete ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite lähendamisel.

Jaapani raamatupidamisstandardite nõukogu (*Accounting Standards Board of Japan – ASBJ*) andis 2008. aasta oktoobris välja kaks pressiteadet võlakirjade õiglase väärtuse mõõtmise ja reklassifitseerimise kohta ning seda vastusena IASB poolt seoses kriisiga välja töötatud muutustele, näiteks mõne finantsinstrumendi reklassifitseerimine.

ASBJ ja IASB esindajad kohtusid 2009. aasta märtsis Tōkyōs, et arutada Jaapani üldtunnustatud raamatupidamis põhimõtete ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite lähendamist, ning nad kinnitasid veel kord eesmärgi saavutada standardite lähendamine.

2009. aasta septembris kinnitasid IASB ja ASBJ, et nende koostöö raamatupidamisstandardite lähendamiseks jätkub. ASBJ esindajad andsid teada, et rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite ja Jaapani üldtunnustatud raamatupidamis põhimõtete lähendamisel on saavutatud edu. Lisaks IASB konsultatsioonidele vastamisele andis ASBJ välja läbivaadatud raamatupidamisstandardi – *ASBJ avaldus nr 12 (läbivaadatud 2009. aastal): raamatupidamisstandard kvartaalsete finantsaruannete koostamiseks*. Tehtud muudatuste eesmärk oli läbi vaadata avalikustamisnõuded kvartaalsete finantsaruannete puhul, kui esinevad kahtlused tegevuse jätkamise suutlikkuse osas. Lisaks võttis ASBJ IASBga peetud mõttevahetuse tulemusena vastu aruteludokumendi äriühenduste raamatupidamise kohta ning andis välja aruteludokumendid eraldiste kohta ja tulude kajastamise kohta.

Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite võimalik vastuvõtmine

Pärast nn Tōkyō kokkulepet¹¹ kiitis raamatupidamisnõukogu (*Business Accounting Council – BAC*)¹² 2009. aasta juunis heaks vahearua¹³ rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite vastuvõtmiseks Jaapanis. Vahearua projekti kohaselt lubatakse rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid vabatahtlikult kasutada alates 31. märtsil 2010 või hiljem lõppevast majandusaastast teatavate rahvusvaheliselt tegutsevate ja börsinimekirja kantud ettevõtjate konsolideeritud raamatupidamisaruannete puhul. Lõplik otsus rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kohustusliku kasutamise kohta tehakse 2012. aasta paiku. Nende standardite kasutamine võib muutuda kohustuslikuks 2015. või 2016. aastast.

2009. aasta septembris avaldas ASBJ oma 2011. aasta projektiplaani ajakohastatud versiooni. Uuendatud projektiplaani koostamisel on arvesse võetud eespool nimetatud BACi vahearua, milles soovitati ASBJil jätkata ja kiirendada raamatupidamisstandardite lähendamist. Lisaks võetakse selles plaanis arvesse IASBi töökava, mis käsitleb ajavahemikku 2009. aasta augustist kuni 2011. aastani.

¹¹ Jaapani raamatupidamisstandardite nõukogu (ASBJ) ja IASB poolt 2007. aastal tehtud ühisdeklaratsioon, milles esitatakse algatus kiirendada rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite ja Jaapani üldtunnustatud raamatupidamis põhimõtete lähendamisprogrammi.

¹² Jaapani finantsteenuste agentuuri (FSA) nõuandeorgan.

¹³ BAC 2009; arvamused rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) kohaldamise kohta Jaapanis (vahearua).

Jaapani finantsteenuste agentuur (JFSA) andis 2009. aasta detsembris välja läbivaadatud õigusakti äriandmete avalikustamise kohta, mis võimaldab teatavatel Jaapani ettevõtjatel kasutada rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid vabatahtlikult.

2010. aasta alguses viis JFSA läbi avaliku konsultatsiooni läbivaadatud regulatiivteatise üle, et ajakohastada Jaapanis vabatahtlikuks kasutamiseks ette nähtud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite loetelu. JFSA viis avalikud konsultatsioonid lõpule 2010. aasta märtsis ja ajakohastas vabatahtlikuks kasutamiseks ettenähtud rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite loetelu, lubades sellega teatavatel börsinimekirja kantud Jaapani ettevõtjatel kasutada Jaapanis nende standardite vabatahtliku kohaldamise raames alates 31. märtsil 2010 või hiljem lõppevast konsolideeritud majandusaastast kõiki rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee (IFRIC) tõlgendusi, mille IASB on heaks kiitnud ja väljastanud 31. detsembril 2009 või enne seda.¹⁴ Lisaks teatas JFSA, et lisab mõnele Jaapani ettevõtjale alates 10. märtsist 2010 vabatahtlikuks kasutamiseks kättesaadavasse paketti ka standardi IFRS 9, mille IASB on koostanud standardi IAS 39 läbivaatamise esimese etapi tulemusena.

ASBJ avaldas 2010. aasta aprillis oma 2011. aasta projektiplaani ajakohastatud versiooni (vt lisa). Ta kavatses ikka veel kõrvaldada 2010. aastal erinevused, mis valitsevad kehtivate Jaapani üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite vahel, ning soovib 2011. aasta esimeses pooles kooskõlas IASBi praeguse töökavaga välja anda avalikult arutatavad eelnõud enamiku projektide kohta, mida käsitletakse IASB ja USA FASB vahelises vastastikuse mõistmise memorandumis.

Vastavusseviimise nõue

Jaapani ametiasutused ei nõua mingit vastavusseviimist ELi emitentidelt, kes kasutavad oma finantsaruannete koostamisel rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid ELi poolt vastu võetud kujul.

3. HIINA

Hiina puhul palus komisjon CESRilt nõu rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele põhimõtteliselt lähendatud Hiina ettevõtjate raamatupidamisstandardite (ASBED) praktilise kohaldamise kohta.

Hiina ametiasutused otsustasid 2006. aasta veebruaris inkorporeerida rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid oma õigusaktidesse, tehes teatavatel juhtudel muudatusi, et võtta arvesse kohalikke olusid. Need ettevõtjate raamatupidamisstandardid muutusid kõikidele börsinimekirja kantud Hiina ettevõtjatele kohustuslikuks 1. jaanuarist 2007.

2008. aasta novembris avaldatud Hiina rahandusministeeriumi aruande¹⁵ kohaselt läks uute raamatupidamisstandardite rakendamine latusalt ning sellega saadi hakkama suuremate häireteta Hiina turul või aruandlustsükli.¹⁶ Aruande kohaselt usub Hiina rahandusministeerium, et üleminek ASBEdele parandas Hiina finantsaruandluse kvaliteeti ja

¹⁴ <http://www.fsa.go.jp/en/news/2010/20100303-1.html>.

¹⁵ Hiina rahandusministeerium (2008); analüüsiaruanne uute raamatupidamisstandardite rakendamise kohta börsinimekirja kantud Hiina ettevõtjate poolt 2007. aastal.

¹⁶ Hiina rahandusministeerium kinnitas Euroopa Komisjonile, et olukord oli samasugune 2008. aasta aruande kohaselt.

usaldusväärset ning seda peamiselt tänu suurenenud läbipaistvusele andmete avaldamisel. Lisaks usub ministeerium, et lähendatud ASBEd muudavad Hiina turu atraktiivsemaks välismaistele emitentidele ja loovad Hiina emitentidele paremad võimalused juurdepääsuks rahvusvahelistele turgudele. Sellest olenemata on rahandusministeerium määratlenud 2007. aasta finantsaruannetes mitu valdkonda, kus standardite järgimise taset saaks parandada või mille puhul ta leidis, et emitentidel on raske mõista, kuidas asjaomaseid standardeid nõuetekohaselt kohaldada. Lisaks kavatakse ministeerium võtta meetmed eesmärgiga parandada uute standardite kohaldamist tulevastel aruandlusperioodidel.

2009. aasta septembris andis rahandusministeerium avalikuks konsulteerimiseks välja avalikult arutatava eelnõu Hiina standardite ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite jätkuva ja täieliku lähendamise kohta. Märkusi sai esitada 30. novembrini 2009.

2009. aasta oktoobri standardite ja eeskirjade järgimise aruandes (*Report on the Observance of Standards and Codes – ROSC*) soovitas Maailmapank Hiinal teha märkimisväärsed edusamme, et luua arvestuse, auditeerimise ja korporatiivse finantsaruandluse alane institutsionaalne raamistik.¹⁷ Aruandes korratakse Hiina kohustust lähendada Hiina ASBEd rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega ning rõhutatakse, et täieliku lähenemise saavutamist oodatakse 2012. aastaks.

Komisjon jälgib CESRi abiga jätkuvalt, kuidas rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid tulevikus praktiliselt rakendatakse.

4. LÄHENDAMISE ALANE TÖÖ NENDES KOLMANDATES RIIKIDES, KES KAVATSEVAD RAHVUSVAHELISED FINANTSARUANDLUSSTANDARDID VASTU VÕTTA

Komisjon palus 2009. aasta veebruaris CESRil esitada ajakohastatud ülevaade nende kolmandate riikide (Kanada, Lõuna-Korea ja India) tehtud edusammudest, kellele EL võimaldas üleminekuajaperioodi rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele üleminekul. Pärast CESRi 2009. aasta juunis avaldatud aruannet¹⁸ tegid komisjoni talitused järgmised järeldused:

Kanada

Kanada raamatupidamisstandardite nõukogu (*Accounting Standard Board – AcSB*) teatas 2006. aasta jaanuaris oma otsusest võtta rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid avaliku aruandekohustusega äriühingute puhul täiel määral kasutusele 31. detsembriks 2011. Avalikult oli kättesaadav teave, mis sisaldas nii üksikasju programmi kohta kui ka ülevaadet Kanada ametiasutuste poolt selle saavutamiseks tehtud edusammudest.

Viimase kahe aasta jooksul on Kanada ametiasutused jätkanud oma jõupingutusi rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele õigeaegse ülemineku tagamiseks, kasutades selleks erinevaid trükiseid, *veebipõhiseid* koolitusi ja ideedokumente. Näiteks avaldas AcSB 2008. aasta novembris nende rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite loetelu, mida hakatakse eeldatavalt kohaldama Kanada emitentide suhtes pärast 2011. aastasse määratud üleminekukuupäeva. Hiljuti, nimelt 2009. aasta märtsis andis AcSB välja teise avalikult

¹⁷ Standardite ja eeskirjade järgimise aruanne (ROSC) – Raamatupidamine ja auditeerimine – Hiina Rahvavabariik (vt http://www.worldbank.org/ifa/rosc_aa_chn.pdf).

¹⁸ CESR ütles oma 2009. aasta juunis avaldatud aruandes selgesõnaliselt, et nende teave põhineb IASBga toimunud kohtumistel, iga asjakohase väärtpaberiturujärelevalveasutuse või raamatupidamisstandardite kehtestajaga toimunud kirjavahetusel ja veebisaitidel avalikult kättesaadaval tabelil. Sellest tulenevalt on nende aruanne faktidel põhinev ning sellega ei soovita esitada arvamust neis asjaomastes riikides lähendamise või vastuvõtmise osas saavutatud edu kohta.

arutatava eelnõu kogu pealkirjaga „Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite vastuvõtmine Kanadas II”, milles käsitletakse Kanada olukorda rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditele üleminekul. Ka Kanada vannutatud audiitorite (*Canadian Institute of Chartered Accountants – CICA*) instituut käivitas tasuta veebipõhise kursuse eesmärgiga tutvustada rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid ja nende mõju Kanada ettevõtjatele.

Lisaks tegi AcSB eesistuja 2008. aasta detsembris avalduse¹⁹, milles kinnitas, et vastuvõtmisplaani oldi ikka veel graafikus ning et üleminekut Kanadas ei lükka edasi ei turul valitseva segaduse mõju ega SECi võimalik otsus lükata USAs edasi rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite vastuvõtmine.

Lõuna-Korea

Korea finantsjärelevalve komisjon (*Korean Financial Supervisory Commission – KFSC*) ja Korea raamatupidamisinstituut (*Korean Accounting Institute – KAI*) võtsid 2007. aasta märtsis avalikult kohustuse võtta rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid vastu 31. detsembriks 2011. Avalikult oli kättesaadav teave, mis sisaldas üksikasju nii programmi kohta kui ka ülevaadet Lõuna-Korea ametiasutuste poolt selle saavutamiseks tehtud edusammudest.

Viimase kahe aasta jooksul on eespool nimetatud Lõuna-Korea ametiasutused jätkanud oma jõupingutusi rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite õigeaegse ülemineku tagamiseks, kasutades selleks erinevaid trükiseid, veebisaitte, regulatsioone ning luues töörühma ja nõuanderühma. Näiteks avaldas KAI 2008. aastal terve kogumiku Korea rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid (K-IFRS) ning tegi algust kursuste programmiga, mille eesmärk on koolitada vannutatud audiitoreid ja ettevõttesisest raamatupidamispersonalit. Lisaks on KFSC kinnitanud CESRile, et ta on läbi vaadanud ja muutnud mitmeid õigusnorme, et viia need vastavusse rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega; käivitanud veebisaidi teabe levitamiseks nimetatud standardite kohta ning avaldanud õigusnormi, millega kehtestatakse ettevõtjatele kohustus avalikustada kaks aastat enne rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kasutuselevõttu analüüs selle kohta, millist mõju need standardid avaldavad nende ettevõtjate finantsaruannetele, ning moodustanud rühma varajastele vastuvõtjatele nõu andmiseks ja töörühma teekaardi rakendamisel tehtud edusammude jälgimiseks.

India

India raamatupidajate kogu (*The Institute of Chartered Accountants of India – ICAI*) võttis 2007. aasta juulis avaliku kohustuse võtta rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid vastu 31. detsembriks 2011. India valitsus kinnitas 2008. aasta mais avalikult oma kavatsust lähendada riiklikud raamatupidamisstandardid rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega 2011. aastaks. ICAI pidas võimalikuks, et ta teeb rahvusvaheliste standarditega võrreldes muudatusi (näiteks nõudes täiendavat avalikustamist, muutes mõnda terminit või jättes välja mõned valikud või alternatiivsed käsitlused), eesmärgiga kajastada Indiale omast olukorda. Eeldatakse, et need muudatused on siiski väikesed ning nii ICAI kui India valitsus soovisid, et India raamatupidamisstandardid vastaksid programmi lõpuks täiel määral rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditele.

Viimase kahe aasta jooksul on India ametiasutused jätkanud oma jõupingutusi rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite õigeaegse ülemineku tagamiseks, kasutades selleks erinevaid trükiseid, koolitusi ja seminare. Näiteks muudab ICAI praegu India

¹⁹ Vt <http://www.acsbcanda.org/fyi-newsletter/item17751.pdf>.

raamatupidamisstandardeid sel määral, mis on vajalik täielikuks lähendamiseks rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, ning on avaldanud üksikasjaliku töökava. Lisaks on ta käivitanud oma liikmetele rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid käsitleva kursuse, mille läbimisel saadakse tunnistus ja mille eesmärk on suurendada nende standardite alaseid teadmisi.

2010. aasta veebruaris võttis India äriasiade ministeerium vastu kava, mille kohaselt börsinimekirja kantud ja suured India ettevõtjad, välja arvatud pangad ja kindlustusettevõtjad,²⁰ läheksid järkjärguliselt üle „teatatud India standarditele, mis on viidud vastavusse IFRSiga”:

- I etapp: mõned konkreetset ettevõtjad²¹ koostavad 1. aprilli 2011 seisuga oma IFRS-põhise algbilansi (kui majandusaasta algab sellel kuupäeval või hiljem).
- II etapp: ettevõtjad, olenemata sellest, kas nad on börsinimekirja kantud või mitte, kelle puhaskväärtus on suurem kui 5 miljardit ruupiat, aga mitte üle 10 miljardi ruupia,²² koostavad 1. aprilli 2013 seisuga oma IFRS-põhise algbilansi (kui majandusaasta algab sellel kuupäeval või hiljem).
- III etapp: börsinimekirja kantud ettevõtjad, kelle puhaskväärtus on 5 miljardit ruupiat või alla selle, koostavad 1. aprilli 2014 seisuga oma IFRS-põhise algbilansi (kui majandusaasta algab sellel kuupäeval või hiljem, sõltuvalt sellest, kumb kuupäev on hilisem).

Ettevõtjad, kes kuuluvad järgmistesse kategooriatesse, ei pea järgima teatatud raamatupidamisstandardeid, mis on viidud vastavusse rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega (kuigi nad võivad vabatahtlikult seda teha), vaid nad peavad järgima ainult „teatatud raamatupidamisstandardeid, mis ei ole rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega vastavusse viidud”:

- börsinimekirja kandmata ettevõtjad, kelle puhaskväärtus on 5 miljardit ruupiat või alla selle ning kelle aktsiad või muud väärtpaberid ei ole kantud börsinimekirja väljaspool Indiat asuvatel väärtpaberbörsidel;
- väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd).

2010. aasta veebruaris esitatakse tõenäoliselt eraldi teekaart pankade ja kindlustusettevõtjate jaoks.

5. ARENGUD MUUDES KOLMANDATES RIIKIDES

Lisaks juba eelmistes osades käsitletud riikidele liiguvad rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite suunas mitmed teised arenenud majandusega piirkonnad. Selles osas esitatakse üldteave viimaste arengute kohta mõnes seda liiki piirkonnas, mille kohta Euroopa Komisjonil on andmeid avalikult kättesaadavale teabele tuginedes.

²⁰ <http://www.pib.nic.in/release/release.asp?relid=57220>.

²¹ NSE Nifty 50 indeksiga hõlmatud ettevõtjad; BSE Sensex 30 indeksiga hõlmatud ettevõtjad; samuti ettevõtjad, kelle aktsiad või muud väärtpaberid on kantud börsinimekirja väljaspool Indiat; ning ettevõtjad, kelle puhaskväärtus on üle 10 miljardi ruupia, olenemata sellest, kas nad on kantud börsinimekirja või mitte.

²² 5 miljardit ruupiat = 80 000 000 eurot. 10 miljardit ruupiat = 160 000 000 eurot.

Argentina

Argentina riiklik väärtpaberikomisjon (*National Securities Commission – CMV*) kehtestas 2009. aasta detsembris nõude, et kõik avalikult võla- või omakapitaliväärtpaberitega kauplevad ettevõtjad peavad oma finantsaruannete koostamisel kasutama rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid alates 31. detsembril 2012 lõppeva aasta finantsaruannetest. Ettevõtjad võivad vabatahtlikult esitada oma finantsaruanded vastavalt rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditele alates 2011. aasta jaanuarist.

Brasilia

Brasiilia Keskpank ja Brasiilia väärtpaberi- ja börsikomisjon (*Securities and Exchange Commission – CVM*) määrasid 2007. aasta juulis rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite vastuvõtmise tähtjaks börsinimekirja kantud ettevõtjate ja finantsasutuste konsolideeritud raamatupidamisaruannete puhul 2010. aasta. Ajavahemikul 2007–2009 oli rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kasutamine börsinimekirja kantud ettevõtjate puhul vabatahtlik.

Mehhiko

Mehhiko väärtpaberite ja panganduskomisjon (*Securities and Banking Commission – CNBV*) ja Mehhiko raamatupidamisstandardite nõukogu (*Mexican Accounting Standards Board – CINIF*) teatasid 2008. aasta novembris, et Mehhiko võtab rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid kõikide börsinimekirja kantud ettevõtjate jaoks vastu 2012. aastal. Mõnel ettevõtjal lubatakse nimetatud standardid võtta kasutusele varem, alates 2008. aastast, CNBV kehtestatud tingimustel.

Venemaa

Venemaa valitsus teatas 2002. aastal, et kõik ettevõtjad ja pangad peavad hakkama oma finantsaruandeid koostama rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kohaselt alates 1. jaanuarist 2004. Sellega paralleelselt jätkatakse Venemaa riiklike raamatupidamisstandardite tehnilist lähendamist nimetatud standarditele. Seadusandlik ettepanek, mille kohaselt ettevõtjad peaksid neid standardeid järgima, ootab parlamendis vastuvõtmist alates 2004. aastast. Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kohustusliku kasutamise seotud mis tahes edasiste arengute kohta andmed puuduvad.

Taiwan

Taiwani finantsjärelevalve komisjon (*Financial Supervisory Commission – FSC*) andis 2009. aasta mais teada oma teekaardist rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite täielikuks vastuvõtmiseks Taiwanis. I etapi ettevõtjad, kelleks on kõik börsinimekirja kantud ettevõtjad ja finantsinstitutsioonid, kelle üle teostab järelevalvet finantsjärelevalve komisjon (välja arvatud laenukooperatiivid, krediitkaardiettevõtjad ja kindlustusvahendajad), peavad kohaldama rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid alates 1. jaanuarist 2013. Nimetatud standardite vabatahtlik kasutuselevõtt on kõikidele börsinimekirja kantud ettevõtjatele lubatud alates 1. jaanuarist 2012. II etapi ettevõtjad, kelleks on börsinimekirja kandmata avalik-õiguslikud ettevõtjad, krediitkooperatiivid ja krediitkaardiettevõtjad, peavad rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid kohaldama alates 1. jaanuarist 2015 (vabatahtlikult võivad nad seda teha alates 1. jaanuarist 2013).

6. JÄRELDUSED

Pärast seda, kui Euroopa Komisjon võttis 2008. aasta detsembris vastu kaks meetet²³, on ta palunud CESRil anda ajakohastatud ülevaade neis neljas riigis, nimelt Hiinas, Kanadas, Indias

²³ Komisjoni otsus nr 2008/961/EÜ ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1289/2008.

ja Lõuna-Koreas toimunud arengutest, mille standardeid peeti ajutiselt kuni 31. detsembrini 2011 rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega samaväärseteks. CESRi töö näitab, et kõikide juhtude puhul on asjaomased riigid teinud edusamme lähendamise või vastuvõtmisprogrammide osas.

Ameerika Ühendriikide ja Jaapani puhul on komisjon juba tunnistanud nende üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtted ühenduses kasutamise eesmärgil samaväärseteks rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega. USA on läbi viinud avaliku konsultatsiooni rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite vastuvõtmise kohta ning jõudnud järeldusele, et ta võtab nende standardite kohustuslikule kasutamisele ülemineku kohta otsuse vastu 2011. aastal. Lisaks on USA öelnud, et ta peab rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kohustuslikku kohaldamist võimalikuks kõige varem 2015. aastal. Seepärast on 2011. aasta otsus äärmiselt tähtis USA üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite lähenemise osas. Kui puudub selgesõnaline kohustus, et USA peab liikuma rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kasutuselevõtu suunas, võib kahtluse alla sattuda nii rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite süsteem kui ka seda mittekasutavate riikide osalemine rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite sihtasutuse juhtimisstruktuuris. Ka Jaapan on jätkanud tööd üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite lähendamise vallas. Jaapan lubab rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid vabatahtlikult kasutada teatavatel börsinimekirja kantud ettevõtjatel alates sellest konsolideeritud majandusaastast, mis lõpeb 31. märtsil 2010 või pärast seda. Jaapan on samuti teavitanud oma kavatsusest otsustada 2012. aasta paiku, kas võtta rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid vastu 2015. aastaks või 2016. aastaks.

Ka teised arenenud majandusega piirkonnad, näiteks Argentina, Brasiilia, Mehhiko ja Taiwan, on hiljuti teada andnud oma kavatsusest rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid vastu võtta. Venemaaga seoses puuduvad andmed rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kohustusliku kasutamise seotud mis tahes edasiste arengute kohta.

Komisjon jätkab CESRi pakutava tehnilise abi toel lähiaastatel olukorra jälgimist ning hindab nende kolmandate riikide edusamme, kes lähendavad oma raamatupidamispõhimõtteid rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditele või kavatsevad need standardid vastu võtta.

Komisjon toetab jätkuvalt nii nende riikide jõupingutusi, kes on otsustanud lähendada oma raamatupidamisstandardid rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditele, kui ka nende riikide jõupingutusi, kes on otsustanud need standardid vastu võtta.

Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite ja kolmandate riikide üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete lähendamise aruande LISA

1. lisa: Ajakohastatud lühiülevaade olukorrast mõnes kolmandas riigis seoses riiklike raamatupidamisstandardite lähendamisega rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele või rahvusvaheliste standardite vastuvõtmisega

	Riik	Märkused
Peetakse samaväärseks vastuvõetud IFRSiga	USA	Alates 1. jaanuarist 2009 tunnustab EÜ USA üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtteid ühenduses kasutamise eesmärgil samaväärsetena rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega. Pärast avalikku konsultatsiooni rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele ülemineku kohta jõudis SEC järeldusele, et ta võtab standardite kohustuslikule kasutamisele ülemineku osas otsuse vastu 2011. aastal. Lisaks on USA öelnud, et ta peab rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kohustuslikku kohaldamist võimalikuks kõige varem 2015. aastal.
	Jaapan	Alates 1. jaanuarist 2009 tunnustab EÜ Jaapani üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtteid ühenduses kasutamise eesmärgil samaväärsetena rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega. Jaapan andis teada oma kavatsusest otsustada 2012. aasta paiku, kas muuta rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite kohaldamine kohustuslikuks 2015. aastast või 2016. aastast. Jaapan lubab nimetatud standardeid vabatahtlikult kasutada teatavatel börsinimekirja kantud ettevõtjatel alates sellest konsolideeritud majandusaastast, mis lõpeb 31. märtsil 2010 või pärast seda.
Hiina	Hiina	Alates 1. jaanuarist 2009 tunnustab EÜ ajutiselt kuni 31. detsembrini 2011 finantsaruandeid, mille koostamisel kasutatakse Hiina üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtteid. Hiina ametiasutused töötavad selle nimel, et saavutada täielik lähenemine 2012. aastaks.
Kavatsevad IFRSi vastu võtta	Kanada	EÜ tunnustab ajutiselt kuni 31. detsembrini 2011 finantsaruandeid, mille koostamisel kasutatakse Kanada üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtteid. Kanada kavatseb rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid täies mahus vastu võtta 2011. aastal.
	Lõuna-Korea	EÜ tunnustab ajutiselt kuni 31. detsembrini 2011 finantsaruandeid, mille koostamisel kasutatakse Lõuna-Korea üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtteid. Lõuna-Korea teatas oma kavatsusest võtta rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid vastu 2011. aastal.
	India	EÜ tunnustab ajutiselt kuni 31. detsembrini 2011 finantsaruandeid, mille koostamisel kasutatakse India üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtteid. India teatas oma kavatsusest võtta rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid vastu 2011. aastal.

Muud	Argentina	Argentina kavatses rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid vastu võtta 2012. aastal (vabatahtlik kasutamine algab 2011. aasta jaanuaris).
	Brasiilia	Brasiilia kavatses rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid vastu võtta 2010. aastal (börsinimekirja kantud ettevõtteid võivad neid vabatahtlikult kasutada enne 2010. aastat).
	Mehhiko	Mehhiko teatas, et kõik börsinimekirja kantud ettevõtjad peavad rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid kasutama 2012. aastaks (mõnel ettevõtjal lubatakse neid teatavatel tingimustel hakata kasutama varem alates 2008. aastast).
	Venemaa	Puuduvad andmed mis tahes põhimõtteliste arengute kohta rahvusvahelistele finantsaruandlusstandarditele lähenemise osas.
	Taiwan	Taiwan teatas, et kõik börsinimekirja kantud ettevõtjad ja finantsasutused, kelle üle teostab järelevalvet finantsjärelevalve komisjon, peavad kohaldama rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid alates 1. jaanuarist 2012 (kõik börsinimekirja kantud ettevõtjad võivad neid standardeid kasutada vabatahtlikult alates 1. jaanuarist 2012). Börsinimekirja kandmata avalik-õiguslikud ettevõtjad, krediitkooperatiivid ja krediitkaardiettevõtjad peavad rahvusvahelisi finantsaruandlusstandardeid kohaldama alates 1. jaanuarist 2015 (vabatahtlik kasutamine on lubatud alates 1. jaanuarist 2013).